

[Poul Nielson]

ikke inde i en fuldstændig anden situation i dag.

Den øjeblikkelige situation er også præget af, at man i olieindustrien betragter alt, hvad der ligger over 25 dollar, som en slags krigsprofit eller kriseprofit, idet der markedsmæssigt ikke anses at være grundlag for priser, der ligger over 25 dollar, måske endda kun 20 – 22 dollar.

Der er selvfølgelig megen fornuft i den mekanisme, som den tidligere aftale baserer sig på, og som går ud på at modvirke udefra kommende udsving i afgifterne herhjemme. Men jeg synes, det er klogt i den situation, vi er i, at erkende, at der er to aspekter af prisen på olie. Det ene er niveauet som sådant; man kunne kalde det normalprisen eller fredstidsniveauet; det ville være den egentlige markedspris. Det andet er det prisniveau, der har krisepsykologien som grundlag. Det element er i høj grad til stede i prisen, og så længe det er det, mener Socialdemokratiet, at man skal passe uhyre meget på med at bilde sig selv og andre – og dermed også befolkningen – ind, at vi har det i vores magt, og at det overhovedet ville være klogt at lave denne kompensationsmekanisme. Det hænger også sammen med, at det kunne vise sig at være utrolig kortsigtet og utilgiveligt i sit indhold i en eventuel krigssituation at have gjort det, CD mener vi skal gøre her og nu. Det er vores advarsel i situationen. Det kan være et helt forkert signal, hvis vi om kort tid står i en situation, hvor vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at begrænse forbruget.

Vi mener også i Socialdemokratiet, at vi mere alment bør gøre, hvad vi kan for at muliggøre fælles beslutninger i IEA. Derfor synes vi, at det er for dristig en håndbevægelse at garantere forbrugerne mod konsekvenserne af Saddam Husseins handlinger.

Derimod er det interessant – og det burde vi nok beskæftige os mere med – at krisen har klædt olieselskaberne af. Olieprodukterne er dyrere i Danmark end i andre lande, også når man ser bort fra afgifterne. Det er positivt, at Konkurrencerådet endelig har besluttet sig for at se på sagen. Det er nemlig ligegyldigt, om argumentet for, at det er dyrere, er, at der er for mange benzinstationer i Danmark. Det er ikke noget, forbrugerne insisterer på. Forbrugerne vil gerne have så billig benzin som muligt, og jeg tror, at realiteten i det er, at der er for lidt konkurrence.

Monopoltilsynet har aldrig kunnet styre denne sag. Den har hele tiden været for indviklet. Der var engang, da man fik det, jeg kaldte et røntgenbillede af de faktiske omkostningsforhold, nemlig da staten brød gennem lydturen og med sit eget selskab handlede, så man fik hele omkostningskæden belyst. Det førte i øvrigt til et påbud fra Monopoltilsynet om sænkning af den fortjenstmargen, som det danske statselskab havde. Det kunne man finde ud af; dér skred man ind. Men det udviklede mønster af omkostningsfordeling, der i øvrigt præger det, der foregår, har man altså ikke kunnet finde ud af; man kan simpelt hen ikke bryde koden. Derfor er det svært at se med for stor optimisme på, hvordan et nu yderligere svækket administrativt apparat på dette punkt skal kunne klare at styre det. Det var meget bedre at give statens eget olieselskab friere tøjler til at gå ind og præstere et bidrag til den konkurrence, der er det eneste, der kan få os til at ligne de andre lande.

Den efterfølger, der kom som energiminister, da vi skiftede regering i 1982, sagde som noget af det første: Vi skal ikke have statslige olieraffinaderier i Danmark. Nu har vi to, men det er bare ikke os selv, der er med i det. Det bidrager faktisk til, at vi ikke har de reelle redskaber i hånden, der kunne bidrage til, at vi kunne – lad mig bare sige det sådan – skræmme os til lidt mere konkurrence. Dér ligger der nogle penge, der burde hentes.

Vedrørende diskussionen om disse energifgifter i øvrigt er der ikke sket noget nyt, siden vi havde energipolitisk debat i foråret.

Der er stadig væk ikke noget forslag fra regeringen om disse vidtgående omlægninger, og der er heller ikke nogen afklaring i EF. Hvad angår EF-beslutningsprocessen, hvis man kan kalde den det, tror jeg, at hr. Duetoft misforstod det, som skatteministeren sagde, og også det, som energiministeren har sagt. Jeg skal da gerne bidrage til at udlægge teksten, som jeg forstår den. Sagen er, at man i EF er begyndt på en bred diskussion om at bruge miljøhensynet som grundlag for en afgiftsstruktur på energiområdet, som specielt tager sit grundlag i CO₂-problematikken. Hvis det bliver til noget, har vi da noget, vi kan gribe og gøre i fra dansk side, og som vi nok ikke vil stille os i vejen for. Det er, hvad der foregår, men den øvrige, om jeg så må sige, gamle indre marked-harmoniseringsag om energifgifter ser jeg ikke meget liv i.